

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Д О К Л А Д
от
ДЕЛЯН ДОБРЕВ

Министър на икономиката, енергетиката и туризма

ОТНОСНО: Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на доклад относно Окончателно инвестиционно решение за проект „Южен поток“ на територията на Република България.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

Предоставям на вниманието Ви за разглеждане настоящия доклад относно Окончателно инвестиционно решение за проект „Южен поток“ на територията на Република България.

Проект Южен Поток е международен проект за строеж на газопровод, в който участват държавни институции и държавни и частни фирми от Австрия, Франция, Германия, Италия, Гърция, България, Сърбия, Унгария, Словения и Русия. Основната цел на проекта е, при постигане на приемлива доходност за инвеститорите, да се доставя природен газ от Русия за удовлетворяване на растящото търсене на природен газ в Европа. В допълнение, проектът ще стимулира икономически растеж, ще създаде нови работни места в България, ще увеличи гъвкавостта и надеждността на доставките на природен газ за България и Европа и ще намали риска от прекъсване на доставките на газ.

Проектът „Южен поток“ за България стартира със Споразумение между Правителството на Република България и Правителството на Руската Федерация за сътрудничество при създаването на газопровод за транзит на природен газ през територията на Република България, подписано на 18 януари 2008 г. в София (ратифицирано със закон, приет от 40-то Народно събрание на 25 юли 2008 г., Обн. ДВ бр. 99 от 18 ноември 2008 г.).

През ноември 2010г. са подписани Споразумение между акционерите и Устав на съвместна проектна компания „Южен поток България“ АД, учредена през декември 2010г., с акционери БЕХ ЕАД и ОАО Газпром и при съотношение на дяловете в Компанията 50:50.

Между „БЕХ“ ЕАД и ОАО „Газпром“ е сключено Споразумение за предпроектно проучване на 25 октомври 2010г., с уточнени базови схеми за трасета и обеми природен газ, при капацитет на газопроводната система от 63 млрд. м³/г., с оглед резултатите от предпроектното проучване в съответствие с чл. 4, изр. второ от Междуправителственото споразумение. В периода февруари - юни 2011 г. са извършени дейности на изпълнителя по предпроектното проучване относно осъществимостта и икономическата целесъобразност на международния проект Южен Поток на българска територия. В предпроектното проучване са разгледани и оптимизирани, при общ капацитет на входната точка на газопровода от 63 млрд. куб м/г, няколко алтернативни варианта за трасе на газопровода на българска територия с алтернативни разпределения на обемите газ в западна посока - Сърбия и в южна посока - Гърция, на базата на които е направено остойностяване на капиталовите и операционните разходи и технико - икономическа обосновка и оценка на различните варианти.

Въз основа на предпроектното проучване, акционерите са избрали варианта от предпроектното проучване в направление Гърция с нови обеми, които от КС Провадия нататък се транспортират по българската система - 2,5 млрд. м³/г..

На 27.08.2012г. е подписан Протокол между „БЕХ“ ЕАД и ОАО „Газпром“ относно реализацията на проекта на територията на Република България, в който е предвидено, че приемането на Окончателно инвестиционно решение за проекта следва да бъде извършено през ноември 2012 г., като дотогава ще бъдат изпълнени и завършени редица съществени дейности и условия от проектантски, технико - икономически, финансов и договорен характер. В Протокола е предвидено, че ако „БЕХ“ ЕАД не приеме Окончателно инвестиционно решение в срок до 15 ноември 2012 г., дружеството ще дължи на ОАО „Газпром“ сумата от 70 млн. долара. Тази сума представлява връщане на предоставената отстъпка от цената на газа.

В обобщение, към момента може да се очертаят следните основни технико - икономически показатели за проекта:

Към настоящия момент конфигурацията на газопровода е с дължина на основния газопровод приблизително 540 км и с отклонение към Провадия от 59 км; 3 компресорни станции: КС Варна – на 2-рия километър, КС Лозен - на 210-тия километър и КС Расово - на 642-рия километър със съответни лупинги към основния газопровод), с технически капацитет от общо 63 млрд. м³/г. при пълното развитие на проекта, а планираното разпределение на обемите газ по направления е, както следва:

- 41 млрд. м³/г. нови обеми природен газ в направление Сърбия от входната точка в района на Галата до изходна точка в района на гр. Заечар на българо-сръбската граница;
- 22 млрд. м³/г. се транспортират от входната точка в района на Галата до изходната точка в района на КС Провадия, от които:

- 17,8 млрд. м³/г. не са нови обеми, а понастоящем транзитираните обеми газ през България по действащия Транзитен договор до 2030г. (14 млрд. м³/г. към Турция, 3 млрд. м³/г. към Гърция и 0,8 млрд. м³/г. към Македония), които с въвеждането в експлоатация на Южен поток се пренасочват на вход на Южен поток и от КС Провадия нататък се транспортират по българската система;
- 2,5 млрд. м³/г. са нови обеми в направление Гърция, които от КС Провадия нататък се транспортиран по българската система;
- 1,6 млрд. м³/г. се залагат условно като количества за България, които на КС Провадия се предават към българската система.

Препоръчваният Вариант на трасе в резултат на осъществените до момента дейности по проектиране с обща дължина L=535685m, диаметър Ду1400 (при който Приемният терминал и КС-1 Варна са на една площадка) и с обща индикативна строителна стойност от 3, 308.65 млн. евро, която ще подлежи на прецизиране и актуализиране с напредването на дейностите по по-нататъшно проектиране и ОВОС.

С Протокола са уточнени следните икономически критерии за приемане на Окончателно инвестиционно решение:

- По отношение на целевия срок на откупуване на инвестицията, в съответствие с чл. 8 от Междуправителственото споразумение, в Протокола е предвидено, че целевият срок на откупуване на инвестицията ще бъде не по - дълъг от 15 години, считано от началото на търговската експлоатация на Газопровода на българска територия. Изрично е записано, че под срок за откупуване се разбира всички капиталови разходи за проекта да бъдат възстановени до 15-тата година от началото на търговската експлоатация на Газопровода.
- По отношение на базовия период за достигане необходимото ниво на вътрешната норма на възвръщаемост на собствените средства страните са съгласували, че базовият период ще бъде 25 г. Базовият период започва да тече от издаването на разрешение за експлоатация за Газопровода.
- Вътрешната норма на възвръщаемост, заложенa в Протокола е 8% (номинален) от собствените средства на страните, вложени в проекта.

При спазване на изискванията относно проектното финансиране, ОАО „Газпром“ ще осигури средствата за покриване на собственото участие на „БЕХ“ ЕАД, без това да изменя равното дялово участие на „БЕХ“ ЕАД като акционер, при което отпуснатите средства за покриване на самоучастието на „БЕХ“ ЕАД ще се връщат чрез дивидентите от дейността на „Южен поток България“ АД (Компанията). В Протокола е записано, че конкретните условия относно финансирането ще бъдат уредени с допълнение към Акционерното споразумение, където подробно ще се

регламентират и уредят механизмът за покриване на самоучастието на „БЕХ“ ЕАД и дивидентната политика на Компанията.

Договорката относно финансирането на проекта е особено важна за българската страна, тъй като по този начин българската страна няма да се налага на етапа на подготовката и изграждането на газопровода да изразходва значителни по размер инвестиционни средства за проекта. На практика, при тази договорка, тежестта и рискът относно осигуряване на цялостното финансиране за проекта на етапа до изграждането на газопровода остава за ОАО „Газпром“ като съдружник с по-големи финансови възможности, който ще осъществява координацията и синхронизацията на финансирането и изпълнението и на всички останали отсечки от новата газопроводна система, в т. ч. морската част, Сърбия, Унгария, Словения и т. н. „БЕХ“ ЕАД ще покрие самоучастието си от дивидентите от дейността на „Южен поток България“ АД след като тя започне търговската експлоатация на газопровода.

Установеният с Протокола срок за приемане на Окончателно инвестиционно решение (ОИР) е до 15 ноември 2012г. и е планирано за 09.11.2012г. посещение в България на руска делегация на високо управленско ниво. С Решение на Съвета на директорите на „Южен поток България“ АД от 08.10.2012г. е насрочено Общо събрание на акционерите за 09.11.2012г., на което да се разгледа въпросът за приемане на окончателно инвестиционно решение за проекта.

Към момента се работи активно и **ходът на изпълнението на дейностите от Плана, заложен за изпълнение преди ОИР е, както следва:**

- Избран е препоръчан вариант на трасе.

В поставения срок - 15 септември 2012г., проектантът Консорциум „ГАЗТЕК БГ - Южниигипрогаз“ е представил следните материали:

- Документ „ПУП-ПП предварителен проект за трасета на газопровод „Южен поток“. Варианти за трасе на газопровод „Южен поток“. Представени и подробно описани са две възможни алтернативни опции за трасе за реализация на проект „Южен поток“ на територията на Република България в рамките на един установен за целите на проектирането коридор. Същите се съпровождат с графично приложение, от което е видно точното местоположение (с географските координати) на всяка точка от проекта на газопровод „Южен поток“ на територията на Република България. Представена е и подробна обяснителна записка, в която са отразени специфичните характеристики на всяко едно от разработените две алтернативни трасета. Ясно очертани и обосновани са предимствата на препоръчвания вариант за трасе – Вариант 1. Представено е остойносттаване по всеки от вариантите. Препоръчваният Вариант № 1 (с дължина L=535685m, диаметър Ду1400 и при който Приемният терминал и КС-1 са на една площадка) е с обща строителна стойност: 3, 308.65 млн.евро, а Вариант № 2 (с дължина L= 534851m, диаметър -

Ду1400 и с две отделни площадки за Приемния терминал и КС-1) е на стойност 3, 323. 89 млн.евро.

- Документ „Основи на проектирането“, в който са заложили основните технически решения за газопровода „Южен поток“ на територията на Република България.

Препоръчваният вариант за трасе – Вариант 1 и документа „Основи на проектирането“ са вече одобрени като основа за по-нататъшна работа с Решения на Общото събрание на акционерите.

- Разработени са Финансово-икономически модел и Бизнес-план за Проекта.

На 8 октомври беше избран и на 12 октомври 2012г. започна работата си финансов консултант на „Южен поток България“ АД, в лицето на английската фирма за консултации в областта на проектното финансиране Portland Advisors . Финансовият консултант е избран след международен конкурс, проведен по правилата за най-добрите международни практики в областта на проектното финансиране и инвестиционното банкиране.

На 30.10.2012г., консултантите представиха проект на Финансово-икономически модел и на Бизнес-план, базирани на горепосочените търговски критерии, определени с Протокола от 27.08.2012г. Моделът дава индикативен порядък за цената за транспортиране по новия газопровод Южен поток. Следва да се уточни, че начинът на ценообразуване и самата цената за транспортиране ще подлежат на договаряне и регулаторно одобрение в хода на преговорите по основните условия на дългосрочния транспортен договор, разработването на които ще продължи. Финансовите консултанти са започнали работата си по доклада – анализ относно възможностите за финансиране и цялостен доклад се очаква да бъде получен през декември 2012г.

- Работи се интензивно по финализирането на проекта на новия Договор за доставки на газ за България, включително по Южен поток.

Това е въпрос, който трябва задължително да намери решение преди приемането и подписването на ОИР за проект Южен поток. Докато не се постигне подписан договор между Булгаргаз и Газпром Експорт за нов Договор за доставки на природен газ за България от 2013г., който да удовлетворява Булгаргаз поне по критичните (по становище на Булгаргаз) въпроси, не следва да се приема и подписва положително инвестиционно решение за проект Южен поток. Поради това, предложението е подписването на новия Договор за доставки на газ за България да бъде условие за приемането на положително ОИР за проект Южен поток.

- Работи се и по съгласуване на основните условия по отношение адаптиране на действащия Транзитен договор между ООО „Газпром Експорт“ и „Булгартрансгаз“ ЕАД във връзка с реализацията на Проекта. Към настоящия момент с действащия Транзитен договор

между страните са уредени условията по транспортиране на руски природен газ до 2030г., а неговото адаптиране се предвижда да бъде извършено след стартиране на дейностите по реализацията на Проекта и преди въвеждането на Газопровода в търговска експлоатация.

Основните въпроси, които предстои да бъдат договорени, са условията за използване на новата допълнителна входна точка (считано от въвеждането на Южен поток в търговска експлоатация) – точката на свързване на Южен поток с българската транзитна газопрееносна система в района на гр. Провадия. Това би позволило количества природен газ, договорени за транзитиране по понастоящем по действащия Транзитен договор до 2030г. в направление Турция, Гърция и Македония (към Турция - 14 млрд. м³/г., Гърция - 3 млрд. м³/г. и Македония - 0,8 млрд. м³/г.) след въвеждане в експлоатация на Южен поток да се приемат за пренос на новата входна точка в газопрееносната система на „Българтрансгаз“ ЕАД до гр. Провадия, вместо на съществуващата Негру Вода/Кардам.

В подписаните споразумения между акционерите в проекта, изрично е определено, че тези промени не следва да водят до никакъв негативен икономически и/или оперативен ефект за системния оператор „Булгартрансгаз“ ЕАД и за съществуващата транзитна система. Всички действия по ефективната промяна се предвижда да бъдат изпълнени при спазване на правилата и процедурите на действащото европейско и българско законодателство, приложими за Проекта Южен Поток.

В съответствие с предвиденото в чл. 4, изречение четвърто от Междуправителственото споразумение, маршрутът на газопровода и географските точки на входа и изхода на газопровода на територията на Република България ще бъдат предмет на последващо произнасяне от Министерски съвет при надлежно искане на учредителите (акционерите в проектната компания).

- Работи се по Основните условия на стандартния Транспортен договор за транспортиране на газ по Южен поток.

Проектът на основни условия ще се финализира след като финансовият консултант даде своя принос по формулирането на клаузите относно формиране на цена за транспортиране и свързаните с нея аспекти, като Проектът на основни условия ще подлежи на одобрение от регулатора преди подписването му.

- Работи се по подготовката на споразумение относно финансирането между акционерите (и във връзка с пункт 5 от Протокола от 27.08.2012г.) чрез допълнение в Акционерното споразумение.

Проект на допълнение на акционерното споразумение се подготвя и ще включва следните елементи:

- Изрична уговорка, че за проекта няма да се предоставят държавни гаранции и че БЕХ, на корпоративно ниво, също няма да предоставя гаранции, обезпечения и др. подобни, под никаква форма, вкл. няма да залага към ОАО Газпром и свързани с него лица акциите си в

съвместната компания „Южен поток България“ АД като обезпечение за осигуряване на самоучастието си;

- Правен механизъм за финансиране самоучастието на БЕХ ЕАД, който дава максималната възможна правна и търговска сигурност за българската страна;
- Детайлизиране на дивидентната политика.
- Работи се по определяне на режима за отдаване на капацитета на газопровода.

Чл. 7.7.1 (d) и чл. 7.1 (g) и (h) от Акционерното споразумение изискват да бъде направен анализ на приложимостта на изключение за проекта от правилата на ЕС за достъп на трета страна до мрежите и в зависимост от анализа - подаване на заявление за изключение, както и работа по осигуряване ангажирането на достатъчен капацитет в съответствие с чл. 7.7.1 (d) от Акционерното споразумение.

В периода август - октомври 2012 г. между БЕХ и Газпром са разменени виждания относно следващите стъпки по определяне на режима за отдаване на капацитета на газопровода.

Със свое писмо от 01.10.2012 г. БЕХ е приканил Газпром да представи становището си по изпратеното от БЕХ Задание и по предложението на БЕХ да бъде ангажиран, във възможно най-кратък срок, консултант по регулаторните въпроси, включващи основно режимът за отдаване на капацитета на Газопровода, съобразен с правилата на ЕС. Подлежи на уточняване какъв точно тип изключение за Проекта ще се търси, за да бъде той съвместим с правилата на Европейския съюз – дали изключение по чл. 36 от Третата Газова Директива или по-общ тип изключение в контекста на Междуправителствено Споразумение между Русия и ЕС относно трансграничната енергийна инфраструктура (за каквото намерение сме информирани от страна на ОАО Газпром). Работата по определянето на режима за отдаване на капацитета на газопровода ще продължи и след 09.11.2012г.

Предвид изложеното, за приемането на положително инвестиционно решение за проект Южен поток на 09.11.2012г. е необходимо да бъдат изпълнени следните дейности от Плана, като условия за приемане на ОИР:

- 1. Избор на препоръчан вариант на трасе – (изпълнено);**
- 2. Разработени Финансово-икономически модел и Бизнес-план за Проекта - (изпълнено);**
- 3. Подписване на Договор за доставки на природен газ за България, включително по Южен поток.**

Останалите дейности по Плана могат да бъдат пренесени за изпълнение и след ОИР.

Приемането на инвестиционното решение за проект „Южен поток“ е етап от реализацията на дългосрочно сътрудничество от съществено значение по смисъла

на чл. 12, т. 13 от Правилника за реда за упражняване на правата на държавата в търговски дружества с държавно участие в капитала, приет с ПМС № 112/2003 г.

Изграждането на газопровода „Южен поток“ е в съответствие с приоритетите на програмата на Правителството на европейско развитие на България за развитие на енергетиката чрез повишаване сигурността на енергоснабдяването за българската индустрия и население, чрез диверсификация на източниците и маршрутите за доставка на природен газ. Международният енергиен проект „Южен поток“ е подкрепен и в т. 93 от Стратегия за национална сигурност на Република България, приета с Решение на Народното събрание от 25.02.2011 г., обн., ДВ, бр. 19 от 8.03.2011 г.

Предложеният Проект на Решение на Министерския съвет няма да доведе до пряко и/или косвено въздействие върху държавния бюджет, поради което не е приложена финансова обосновка в съответствие с чл. 35, ал. 1, т. 4 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация (УПМСНА).

По настоящия проект на Решение на Министерския съвет не се налага да бъде изготвена справка за съответствие с европейското право, тъй като същото не е акт от категорията на посочените в чл. 35, ал. 1, т. 3 от УПМСНА.

Предвид гореизложеното, предлагам Министерският съвет да приеме Решение за одобряване на настоящия доклад.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Във връзка с изложеното и на основание чл. 8, ал. 3 от УПМСНА, предлагам Министерският съвет да приеме приложеното решение.